

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/50/2025
Identifikačné číslo spisu:	3122011431
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3122011431.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom 30. septembra 2025 v Bratislave v trestnej veci obvineného X. Z. pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, o dovolaní obvineného podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 2To/9/2024, z 19. marca 2024

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného X. Z. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 1Tk/3/2022, z 28. marca 2023 bol obvinený X. Z. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť na skutkovom základe uvedenom vo výrokovvej časti tohto rozsudku. Za to bol obvinenému X. Z. podľa § 145 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 5 Trestného zákona s prihliadnutím na § 37 písm. m) Trestného zákona a s použitím § 39 ods. 2 písm. a) Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) rokov, pričom podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona súd obvineného zaradil na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona a § 78 ods. 1 Trestného zákona súd obvinenému uložil tiež ochranný dohľad na 2 (dva) roky, pričom podľa § 77 ods. 2 Trestného zákona s odkazom na § 51 ods. 3 písm. b) Trestného zákona obvinenému uložil počas trvania ochranného dohľadu zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok. Podľa § 73 ods. 2 písm. a), písm. c), písm. d) Trestného zákona súd obvinenému ďalej uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Napokon podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenú škodu vo výške 21.434,70 eur.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací na podklade odvolaní prokurátora a obvineného rozhodol uznesením, sp. zn. 2To/44/2023, z 14. júna 2023 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu a podľa § 322 ods.

1 Trestného poriadku vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Po vrátení veci Okresný súd Trenčín rozhodol rozsudkom, sp. zn. 1Tk/3/2022, z 14. decembra 2023 tak, že obvineného X. Z. uznal za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona. Za to obvinenému uložil podľa § 145 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 5 Trestného zákona s prihliadnutím na § 37 písm. m) Trestného zákona a s použitím § 39 ods. 2 písm. a) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 16 (šestnásť) rokov s tým, že obvineného podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia. Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona a § 78 ods. 1 Trestného zákona súd obvinenému uložil tiež ochranný dohľad na 2 (dva) roky, pričom podľa § 77 ods. 2 Trestného zákona s odkazom na § 51 ods. 3 písm. b) Trestného zákona obvinenému uložil počas trvania ochranného dohľadu zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok. Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona obvinenému uložil ďalej trest prepadnutia vecí, a to kovovej sekery s čierno-červenou rúčkou o dĺžke 40 cm s nápisom „ANTISHOCK“ a čiernych tenisiek s dvoma bielymi pásmi, pričom podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona sa vlastníkom prepadnutých vecí stáva štát. Obvinenému tiež bolo podľa § 73 ods. 2 písm. a), písm. c), písm. d) Trestného zákona uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Napokon podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenú škodu vo výške 15.621,90 eur s tým, že poškodenú podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku so zvyškom uplatneného nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

O odvolaní obvineného voči rozsudku súdu prvého stupňa rozhodol Krajský súd v Trenčíne uznesením, sp. zn. 2To/9/2024, z 19. marca 2024 tak, že podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného X. Z. zamietol, pretože nie je dôvodné.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený prostredníctvom ustanoveného obhajcu dovolanie s poukazom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom] a podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť].

Obvinený v dovolaní v podstate uviedol nasledovné:

„[...] Opätovne zdôrazňujem, že útok na poškodenú H. O. nebol vedený s úmyslom spôsobiť jej smrť. Moje konanie nenaplnilo znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu vraždy vo fáze pokusu v zmysle § 145 ods. 1, 2 písm. c) Trestného zákona. Podľa ustálenej judikatúry, ak obžalovaný popiera úmysel usmrtiť poškodeného, je povinnosťou súdu vyvodzovať subjektívnu stránku z objektívnych okolností skutku, ako sú spôsob útoku, okolnosti jeho spáchania, použitý nástroj, intenzita útoku a zasiahnuté časti tela (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23. februára 2016, sp. zn. 2Tdo/2/2016). Domnievam sa, že súd prvého stupňa uvedené judikátúrne požiadavky nerešpektoval a pri posudzovaní formy zavinenia náležite nezohľadnil všetky rozhodné okolnosti skutkového deja. V rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku súd vychádzal z domnienok, ktoré neboli dostatočne podopreté dôkazmi vykonanými počas hlavného pojednávania. Súd akceptoval len jednu z viacerých možných verzii priebehu skutku, napriek tomu, že obhajoba opakovane namietala existenciu alternatívnych scenárov vedúcich ku zraneniu poškodenej, ktoré mohli spochybniť moju vinu. Vzhľadom na to, že ani jedna z verzii nebola spoľahlivo potvrdená alebo vyvrátená, mal súd zohľadniť aj možnosť, že k zraneniu poškodenej mohlo dôjsť iným spôsobom, než ako uvádza obžaloba.

V rámci dokazovania nebolo bez akýchkoľvek pochybností identifikované, akým predmetom bolo spôsobené poranenie temenej časti hlavy poškodenej. Znalecký posudok z oblasti chirurgie a neurochirurgie uvádza, že poranenie mohlo vzniknúť úderom tupým predmetom veľkej intenzity, pričom ako príklad je uvedená sekera. Tento príklad však nelimituje možný výber nástroja a nevylučuje, že poranenie mohol spôsobiť iný tvrdý tupý predmet. Nie je preukázané, že zranenie poškodenej spôsobila

konkrétna kovová sekera s nápisom „Antishock“ zaistená na mieste činu. Uvedený predmet má charakter pracovnej sekery s ostrými prechodovými hranami na tupej strane. Ak by bol útok vedený touto konkrétnou sekerou, bolo by možné očakávať prítomnosť otláčkov alebo stôp na tele poškodenej, ktoré by korešpondovali s jej špecifickým tvarom. Takéto stopy však zadokumentované neboli. Znalecký posudok odboru trasológie KEÚ PZ uvádza, že jediné identifikovateľné stopy na hlave poškodenej nezodpovedajú predmetnej sekere a na ich základe nie je možné určiť, akým nástrojom boli vytvorené. Vzhľadom na to, že iný vhodný nástroj nebol na mieste činu zaistený, považujem za zásadný nedostatok dokazovania, že súd v skutkovej vete rozsudku jednoznačne konštatuje použitie konkrétneho nástroja.

Znalecký posudok z odboru psychiatrie neopodstatnene preberá závery o použití sekery ako útočného nástroja z posudku MUDr. S., na ktorý podľa uznesenia Krajského súdu Trenčín, č. k. 2To/44/2023, nemožno prihliadať. Psychiatricka na tomto základe formulovala závery o intenzite a agresivite útoku, hoci jej odborné zameranie neumožňuje vyjadrovať sa k mechanizmu poranení. Z týchto neodôvodnených záverov následne vyvodzuje záver o údajnej „likvidačnej“ povahe útoku. Pritom z vykonaného znaleckého skúmania vyplýva, že na hranách sekery bola zistená zmiešaná krv poškodeného a obžalovaného. Táto skutočnosť však nemôže byť interpretovaná ako dôkaz o použití sekery na útok na hlavu poškodenej, keďže k prenosu krvi mohlo dôjsť pri inom kontakte - najmä pri manipulácii so sekerou počas konfliktu, kedy mali obaja na rukách vlastnú krv.

Napadnutý rozsudok obsahuje viaceré rozpory. Kým na strane 23 rozsudku súd uvádza, že došlo minimálne k jednému úderu sekerou s takou intenzitou, že krv zasiahla strop, na strane 14 uvádza, že na dverách unimobunky boli zistené výlučne krvné stopy obžalovaného. Z toho vyplýva rozpor v logike súdneho záveru - ak by bol útok vedený sekerou s takou intenzitou, museli by sa na nej alebo na okolí nachádzať stopy krvi poškodenej v rozsahu väčšom ako len stopové množstvo na hrane. Rovnako súd nekonzistentne uvádza počet úderov - niekde len jeden (v súlade so znalcami), inde viaceré. Tieto rozpory vrhajú pochybnosti na vierohodnosť skutkovej vety rozsudku. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody som navrhol, aby odvolací súd nariadil doplnenie dokazovania formou rekonštrukcie podľa § 179 Trestného poriadku. Prvostupňový súd totiž neodstránil rozpory vytknuté odvolacím súdom v uznesení, č. k. 2To/44/2023, zo dňa 14.06.2023 a nevykonan dostatočné dokazovanie na spoľahlivé ustálenie kľúčových skutkových okolností.

Bez ohľadu na pretrvávajúcu nejasnosť týkajúcu sa nástroja, ktorým boli poškodenej spôsobené najvážnejšie poranenia, som toho názoru, že súd prvého stupňa nedostatočne zohľadnil závery znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, ktorý bol vypracovaný znalcom MUDr. H. F. za účelom posúdenia môjho psychického stavu v čase skutku. Zo záverov tohto posudku vyplýva, že správanie poškodenej mohlo s vysokou mierou pravdepodobnosti viesť k afektívnej reakcii z mojej strany a že bezprostredne počas konfliktu u mňa došlo k rozvoju stavu vystupňovaného afektu, ktorý spôsobil podstatné zníženie ovládacej schopnosti, a to vo forenzne významnej miere. Vzhľadom na tento stav mám za to, že nebolo dostatočne preukázané naplnenie subjektívnej stránky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu vraždy, a to najmä vo vzťahu k vôľovej zložke úmyselného konania. [...] Skutočnosť, že si nepamätám moment útoku, spolu s ďalšími známkami (nelogickosť konania po čine, absencia pohnútky, predchádzajúci pozitívny vzťah k poškodenej), podľa môjho názoru odôvodňujú záver, že moje konanie nemalo znaky úmyselného konania smerujúceho k usmrteniu. V tejto súvislosti považujem za právne irelevantný záver súdu, podľa ktorého „vystupňovaný afekt nemá sám osebe zásadný vplyv na úmysel páchatel'a", keďže takýto záver nezodpovedá záverom znaleckého posudku ani forenzno-psychiatrickej literatúre. Ak súd zároveň dospel k názoru, že útočným nástrojom bola sekera, a že som sa jej po čine snažil zbaviť vrhodením do unimobunky cez vyrúbaný otvor, potom takéto správanie nie je logickým prejavom racionálneho zakrývania stôp, ale skôr prejavom konania v zmätenom, afektívnom, dezorientovanom stave. Tento iracionálny spôsob „ukrytia" predmetu nepodporuje záver o úmyselnom konaní. Záver o neprítomnosti úmyslu konštatuje nepriamo aj samotný znalec, ktorý nepredpokladá, že by som konal s cieľom poškodenú usmrtiť. Podľa môjho názoru tieto skutočnosti v súhrne vytvárajú dôvodnú pochybnosť o existencii úmyslu ako nevyhnutnej subjektívnej zložky skutkovej podstaty vraždy. Na základe týchto skutočností sa domnievam, že psychický stav, v akom som sa nachádzal v čase skutku, zodpovedal stavu zníženej pričetnosti, prípadne až nepričetnosti v zmysle § 23 Trestného zákona. Znalecký posudok ani rozsudok dostatočne nezohľadňujú, že krátkodobé duševné poruchy - vrátane momentálneho patického afektu - môžu viesť k strate ovládacej

alebo rozpoznávacej schopnosti, a tým aj k vylúčeniu trestnej zodpovednosti.

K znaleckému posudku vypracovanému znaleckou organizáciou J. U., s. r. o. v odbore zdravotníctvo a farmácia, špecializácia úrazová chirurgia a neurochirurgia, týmto uvádzam, že sa s jeho závermi zásadne nestotožňujem, a to najmä v časti týkajúcej sa výpočtu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia poškodenej H. O.. Na úvod poukazujem na to, že znalec poškodenú nikdy osobne nevyšetril, dokonca sa s ňou ani len osobne nestretol. Záverom znaleckého skúmania teda absentuje individuálna medicínska anamnéza, a znalec pri spracovaní posudku vychádzal výhradne z existujúcej zdravotnej dokumentácie a lekárskeho správ. Napriek tomu sa vyjadroval k zdravotnému stavu poškodenej v čase spracovania posudku vrátane údajného vzniku trvalých následkov, hoci nemal možnosť ich objektívne posúdiť. Takýto postup považujem za neakceptovateľný, keďže znemožňuje verifikovať, či k trvalému poškodeniu skutočne došlo. Z výpovedí viacerých svedkov, prednesených v prípravnom konaní i pred súdom, vyplýva, že poškodená bezprostredne po prepustení z nemocnice dlhodobo nedodržiavala nariadený liečebný režim, počas trvania práceneschopnosti konzumovala alkoholické nápoje a viackrát sa presúvala. Tieto skutočnosti zásadne spochybňujú tvrdenie, že by bola podstatne limitovaná vo svojom bežnom živote. Z uvedeného vyplýva, že znalecký posudok, vychádzajúci výlučne z dokumentácie, bez reálnej medicínskej verifikácie, je v kľúčových bodoch postavený len na domnienkach. Znalec vo svojom posudku uviedol hodnotu bolestného vo výške 14.895,30 EUR a sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotil na 30 bodov. Tieto výpočty zásadne spochybňujem. Konkrétne napádam uznanie maximálneho počtu bodov (340) pri položke č. 227 podľa prílohy č. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. (krvácanie vnútrolebečné a do chrbticeho kanála). V danom prípade je rozpätie bodového ohodnotenia stanovené na 85 - 340 bodov. Vzhľadom na charakter zranenia označeného ako „drobné epidurálne krvácanie“ (citované z prepúšťacej správy FNsP Žilina), nemožno priznať najvyššiu možnú bodovú sadzbu. Navyše, ako aj samotný znalec uviedol vo svojej výpovedi, operačné riešenie poranení nie je určujúcim kritériom závažnosti. Pokiaľ ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, znalec vo svojom posudku predpokladá prítomnosť plošných jaziev v rozsahu 31 - 50 cm². Táto domnienka však nie je podložená žiadnym objektívnym dôkazom - fotodokumentácia nepreukazuje prítomnosť jaziev uvedeného rozsahu, ich lokalizácia ani estetický vplyv neboli vôbec konkretizované, a ani samotná poškodená sa o ich existencii vo svojej výpovedi nezmienila. Udelenie 30 bodov v tejto kategórii preto považujem za nepodložené. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti považujem závery znaleckého posudku za nedostatočne podložené a navrhol som, aby súd k nim v celom rozsahu neprihliadal.

Súd v napadnutom rozsudku na strane 24 uviedol, že poranenia v oblasti tváre poškodenej nemohli byť spôsobené tak, že som dopadol kolenom na jej tvár v dôsledku pádu s odôvodnením, že takýto mechanizmus odporuje ostatnému vykonanému dokazovaniu. Tento záver však nie je opretý o žiadny konkrétny dôkaz - naopak, samotný znalec pripustil možnosť, že uvedený mechanizmus vzniku zranenia je reálny. Na tvári poškodenej neboli zadokumentované žiadne ostro ohraničené známky použitia predmetu ako je sekera či špička topánky ani známky po úderoch päťou. Bezprostredne po udalosti neboli na mojich rukách zistené žiadne stopy po úderoch - okrem rezného poranenia na palci pravej ruky. Ak by som poškodenú napadol päťami, je logické predpokladať, že by došlo k poraneniu hánok, čo však absentovalo. Oveľa pravdepodobnejší sa javí záver, že k poraneniu došlo neúmyselným dopadom kolena - plošným, nie ostro ohraničeným kontaktom - na tvár poškodenej. Táto skutočnosť je významná z hľadiska právnej kvalifikácie skutku. Zranenia v oblasti temena poškodenej mohli vzniknúť v čase, keď u mňa doznieval vystupňovaný afekt. Nie je vylúčené, že pri pokuse pomôcť poškodenej som v dôsledku straty rovnováhy zakopol o konštrukčný prvok altánku a dopadol na ňu kolenom, čo spôsobilo ďalšie poranenie. V priebehu trestného konania nebolo nespochybniteľne preukázané, že by všetky zistené zranenia poškodenej vznikli úmyselným pôsobením tvrdého predmetu. Naopak, existujú dôvodné pochybnosti o alternatívnom - neúmyselnom - mechanizme vzniku týchto poranení. Zároveň poukazujem na skutočnosť, že súd v celom rozsahu odmietol vykonať navrhované doplnenie dokazovania smerujúce k presnému zisteniu nástroja použitého pri útoku, a jednostranne vychádzal z domnienky, že išlo o sekeru, hoci túto skutočnosť nepotvrďuje žiadny priamy dôkaz.

Zo svedeckých výpovedí a predložených listinných dôkazov jednoznačne vyplýva, že medzi mnou a poškodenou existoval dlhodobý konflikt, ktorý sa neraz končil fyzickými atakmi z jej strany. Poškodená bola známa agresívnym správaním, ktoré sa najčastejšie objavovalo pod vplyvom alkoholu. Viacerí svedkovia, vrátane mojej matky A. Z., potvrdili jej výbušnú povahu. Zo záverov znaleckého posudku

MUDr. F. vyplýva, že poškodená sa na vzniku konfliktu výrazne spolupodieľala a nie je vylúčené, že bola iniciátorom fyzického útoku. Existuje dôvodné podozrenie, že poškodená proti mne použila ako zbraň rozbitú fľašu alebo nôž. Na sklenenej fľaši boli zistené moje vlasy aj krv, čo indikuje, že som ňou mohol byť zasiahnutý. Závitová časť fľaše niesla DNA poškodeného aj poškodenej, čo nasvedčuje tomu, že práve ona tento predmet držala. Za takejto situácie považujem svoje konanie za reakciu v zmysle § 25 ods. 1 TZ, teda ako čin spáchaný v nutnej obrane voči priamo hroziacemu alebo trvajúcemu útoku. Pri obrane nie je osoba povinná ustupovať a zákon nevyžaduje, aby bol použitý prostriedok obrany rovnorodý s prostriedkom útoku (R 41/1980, R 18/1996). V prípade, že by súd dospel k záveru, že moja reakcia prekročila zákonné medze nutnej obrany, je nevyhnutné aplikovať § 25 ods. 3 TZ. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že som konal v stave silného rozrušenia, vyvolaného útokom zo strany poškodenej. Zo znaleckého posudku MUDr. F. jednoznačne vyplýva, že u mňa došlo k rozvoju vystupňovaného afektu, ktorý charakterizuje strata sebaovládania, porucha racionality a orientácie. Takéto rozrušenie, spojené so zmätkom, strachom a zľaknutím, podľa výkladu odbornej literatúry (napr. Burda, E.: Nutná obrana..., C.H. Beck 2012) spadá pod pôsobnosť § 25 ods. 3 TZ. Zákon používa len demonštratívny výpočet faktorov vedúcich k rozrušeniu a nie je dôvod, aby bol vystupňovaný afekt ako osobitná forma intenzívneho emočného stavu z tejto kategórie vylúčený. Z uvedeného vyplýva, že v čase skutku som konal vo veľmi silnom rozrušení spôsobenom útokom, čo zakladá dôvodnosť právneho posúdenia skutku ako obrany zjavne neprimeranej útoku podľa § 25 ods. 3 TZ. Bez ohľadu na všetky vyššie uvedené skutočnosti namietam, že súd prvého stupňa pochybil v skutkovej vete výroku napadnutého rozsudku tým, že v opise skutku opomenul uviesť skutočnosti, ktoré sú podstatné z hľadiska správneho právneho posúdenia viny obžalovaného a následného určenia trestu.

Ako už bolo uvedené, skutková veta obsahuje aj také tvrdenia, ktoré boli v priebehu konania preukázateľne vyvrátené, resp. nenachádzajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutočnosti, ako je konanie páchatel'a vo vystupňovanom afekte, resp. existencia podmienok vedúcich k takémuto afektu, predstavujú skutkové zistenia, ktoré musia byť premietnuté do výrokovej časti rozsudku. Rovnako tak, pokiaľ bolo v konaní ustálené, že páchatel' konal v stave zmenšenej pričetnosti, je nevyhnutné, aby sa táto skutočnosť zrkadlila v skutkovom opise skutku. Právne posúdenie skutku vykonané súdom prvého stupňa považujem za nesprávne. Aj za predpokladu, že by nebolo ustálené konanie v stave nepričetnosti podľa § 23 Trestného zákona, a zároveň by nebolo možné aplikovať inštitút nutnej obrany podľa § 25 ods. 1 alebo § 25 ods. 3 Trestného zákona, nemožno skutok kvalifikovať ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, 2 písm. c) TZ, nakoľko absentuje preukázaný úmysel obžalovaného usmrtiť poškodenú. Vzhľadom na charakter skutku by bolo namieste právne posúdenie ako trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona.

Súčasne namietam aj nesprávne určenie výmery trestu. Napriek tomu, že súd v odôvodnení rozsudku správne konštatoval, že použitie zákonnej trestnej sadzby by bolo vzhľadom na povahu skutku a osobu obžalovaného neprimerane prísne, pri výmere trestu aplikoval výlučne § 39 ods. 2 písm. a) TZ. Prihliadnuc však na ustálený stav zmenšenej pričetnosti mal byť primerane aplikovaný aj § 39 ods. 2 písm. c) TZ. Je potrebné zdôrazniť, že v prípade páchatel'a, ktorý konal v stave zmenšenej pričetnosti, nie je súd pri ukladaní mimoriadne zníženého trestu viazaný obmedzeniami vyplývajúcimi z § 39 ods. 3 TZ. V súlade s právnym názorom odvolacieho súdu, ako je uvedený v uznesení Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 2To/44/2023, zo dňa 14.06.2023, namietam, že súd prvého stupňa sa riadne a dostatočne nevysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami majúcimi zásadný význam pre rozhodnutie, a nevenoval primeranú pozornosť obhajobe ani okolnostiam vyplývajúcim z vykonaného dokazovania. Záver o vine obžalovaného nemožno postaviť na pravdepodobnosti či domnienkach, ale výlučne na základe spoľahlivo zistených a logicky prepojených dôkazov, ktoré v danom prípade absentujú. [...] Dôkazný stav v predmetnej veci neumožňuje bez ďalšieho vyvodit' jednoznačný skutkový a následne ani právny záver o vine. [...]"

Obvinený X. Z. na základe všetkých skutočností uvedených v dovolaní navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že uznesením krajského súdu bol porušený zákon v ustanovení § 319 Trestného poriadku a v konaní, ktoré mu predchádzalo, a aby zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa a prikázal súdu prvého stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor, ktorý uviedol v podstate nasledovné:

„[...] Vo vzťahu k namietanej skutočnosti, že súdy odmietli vykonať dôkazy poukazujem na fakt, že dovolací dôvod upravený pod písmenom g) nebude naplnený v prípadoch, keď súd nevykonával dôkazy navrhnuté stranou. Súd totiž nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli, a tiež nemusí vykonať tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie. Súd teda posudzuje predmetné návrhy z pohľadu užitočnosti dôkazu pre rozhodnutie (rozhodnutie ESLP, Vidal proti Belgicku) a pokiaľ sa rozhodne návrhu obvineného na vykonanie dôkazu nevyhovieť, musí toto odmietnutie zároveň riadne odôvodniť (rozhodnutie ESLP, Sgarbi proti Taliansku). Znalecký posudok vypracovaný znaleckou organizáciou J. U., s. r. o. je spochybňovaný z dôvodu, že znalec poškodenú nikdy osobne nevyšetрил. Námietky odsúdeného sú v tomto smere nedôvodné, nakoľko na podanie znaleckého posudku, sa nevyžaduje osobné vyšetrenie poškodenej. Znalec z predmetnej znaleckej organizácie bol na súde prvého stupňa vypočutý podľa § 268 Trestného poriadku a preto námietky voči záverom znaleckého posudku mali byť formulované v pôvodne vedenom konaní. [...]

Ak skôr konajúci súd okolnosť vylučujúcu protiprávnosť činu nezistil (resp. nezistil ju v podobe zodpovedajúcej jej zákonnej úprave), nie je možné v dovolacom konaní skúmať úplnosť súdom (odsudzujúcim rozsudkom) zisteného skutku (a takto rozhodnúť v prospech obvineného). Prvostupňový súd, ako aj odvolací súd, sa vysporiadal s namietanou skutočnosťou a to, že u obžalovaného neboli zistené také skutočnosti, ktoré by zakladali dôvody vylučujúce protiprávnosť činu podľa § 25 Trestného zákona a preto je námietka v tomto smere irelevantná, nakoľko nie je možné skúmať skutkové závery napadnutého rozhodnutia. V zmysle písmena i) veta za bodkočiarkou vylučuje možnosť uplatňovať týmto dovolacím dôvodom skutkové námietky, t. j. nie je prípustné namietiť, že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne. Namietiť tiež nemožno hodnotenie vykonaných dôkazov. Preto námietky týkajúce sa predmetu, ktorým došlo k útoku na poškodenú, ako aj závery znaleckého posudku znalca MUDr. H. F., sú irelevantné. V skutkovej vete je uvedená situácia, ktorá vystupňovaný afekt spôsobila, a to predchádzajúca slovná hádka obžalovaného a poškodenej, a preto je námietka, že absencia tejto skutočnosti naplňa vyššie uvedený dovolací dôvod, neopodstatnená.

V zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR [...] uverejneného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 51, roč. 2014 [...] nepoužitie ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona nezakladá žiaden dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Z obsahu písomného odôvodnenia dovolania je zrejmé, že odsúdený chápe dovolanie ako ďalší riadny opravný prostriedok, pretože v dovolaní namieta predovšetkým zistený skutkový stav a spôsob, akým súdy prvého stupňa a druhého stupňa v napadnutom konaní vyhodnotili vykonané dôkazy v jeho neprospech. Je potrebné uviesť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb taxatívne uvedených ako dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Mimoriadny opravný prostriedok neslúži k revízii skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať a meniť len odvolací súd. Správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže posudzovať, pretože nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonať. Námietka proti spôsobu a rozsahu dokazovania, hodnotenia dôkazov nezakladá žiadny dovolací dôvod."

Prokurátor vo svojom vyjadrení navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného X. Z. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky na podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na podanie dovolania [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), podané dovolanie spĺňa obligatórne náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že je zrejmé, že dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku nie sú splnené.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktné obmedzené, aby sa potenciálne „širokým“ uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

Najvyšší súd pripomína, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené. Táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku (R 120/2012-I). Z uvedeného je preto potrebné vyvodit', a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti, nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

V prípade výskytu formálne nesprávne označených dovolacích námietok sa aplikuje tzv. princíp viazanosti dovolacími námietkami (a nie ich konkrétnym formálnym označením tak, aby tieto presne a jasne zodpovedali konkrétnemu dovolaciemu dôvodu, naplnenia ktorého sa domáha obvinený). Priamym „pretavením“ dotknutého princípu (R 120/2012) je tomu zodpovedajúca povinnosť dovolacieho súdu spočívajúca v tom, že dovolací súd skúma možnosť zaoberať sa takýmito námietkami z toho pohľadu, či z obsahového (materiálneho) hľadiska naplňajú niektorý z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku.

Dovolací súd konštatuje, že obvinený v podanom dovolaní nekonkretizuje podradenie jednotlivých dovolacích námietok pod označené dovolacie dôvody. Pozornosti najvyššieho súdu neuniklo, že niektoré z námietok dovolateľa smerujú k spochybneniu skutkových zistení, hodnotenia dôkazov a právnych úvah konajúcich súdov uvedených v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa a v odôvodnení uznesenia krajského súdu. Vychádzajúc z menovaných námietok dovolateľa najvyšší súd dáva do pozornosti, že z hľadiska zákonom určeného rozsahu dovolacieho prieskumu by mohlo byť pre dovolacie konanie relevantné namietané nezohľadnenie dôležitých dôkazov alebo tvrdení obvineného, resp. neodôvodnené nevykonanie dovolateľom navrhovaného dokazovania, prípadne identifikované rozpory v odôvodnení napadnutých rozhodnutí za predpokladu, že by v súhrne alebo jednotlivo v podstatnej miere narušili logickosť alebo presvedčivosť napadnutých rozhodnutí.

Vyššie uvedenými z podaného dovolania vyabstrahovanými námietkami je de facto napádaná nekonzistentnosť, neúplnosť a nedostatočnosť odôvodnení rozhodnutí konajúcich súdov v tejto trestnej veci, pričom predmetné námietky sa zjavne týkajú skôr porušenia obhajobných práv ako zákonnosti vykonaného dokazovania alebo nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku, resp. nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia. Dovolací súd z týchto dôvodov nad rámec dovolateľom označených dovolacích dôvodov v súlade s obsahom podaného dovolania zaoberal aj tým, či došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, t. j. k porušeniu práva obvineného na obhajobu zásadným spôsobom.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu.

Právo na obhajobu tak, ako je zakotvené v článku 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v článku 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd i v článku 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru a v neposlednom rade v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov, činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože aj bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu, je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Zásada práva na obhajobu vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

V úzkej spojitosti s právom na obhajobu treba vnímať právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa dopĺňujúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojvoľný), nepriehľadný a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k dispozícii.

Výrok rozhodnutia sám o sebe nestačí na to, aby naplnil požiadavku spravodlivého procesu, pretože z pohľadu obvineného je potrebné, aby bolo zrejmé, akými úvahami sa súd riadil, ako sa vysporiadal s dôkazmi a ktorá argumentácia bola pre súd presvedčivejšia a tvorí základ jeho rozhodnutia. Preto musí byť daný výrok náležite odôvodnený. Sprostredkovaným výsledkom je následne možnosť obvineného „skontrolovať“, ako sa súd vysporiadal s jeho argumentáciou a dôkazmi, čím získa obraz o výkone spravodlivosti, v „jej mene“ (Tatishvili v. Rusko). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia sa musí vysporiadať s relevantnými právnymi a skutkovými otázkami ako aj argumentami obvineného, ktoré sú podstatného právneho významu.

Napriek nespornému významu vyššie rozvedeného práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (Ván de Hurk v. Holandsko, resp. Ruiz Torija v. Španielsko). Podstatou práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze v. Gruzínsko) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne viď. napr. Van de Hurk v. Holandsko). Na podklade takéhoto postupu súdu je

následne možné kvalifikovaným spôsobom posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé.

Dovolací súd tiež pripomína, že na podklade dovolacích námietok spadajúcich pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemôže skúmať hodnotenie dôkazov ako ani „kvalitatívnu správnosť“ úvah súdov nižších stupňov vo vzťahu k dostatočnosti dôkazného podkladu pre nimi vnímané zistenie skutkového stavu v miere spoľahlivej a obsahovo spôsobilej pre rozhodnutie vo veci samej. Dovolací súd rovnako nemôže (výnimku predstavuje procesná situácia, ak je dovolateľom minister spravodlivosti; viď § 371 ods. 3 Trestného poriadku) skúmať a meniť ani správnosť a úplnosť skutku zisteného práve na podklade už skôr vykonaného hodnotenia dôkazov, ktoré sa realizuje v konaní pred súdmi nižších stupňov.

Z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľ v súvislosti s odôvodnením napadnutého uznesenia a odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa namieta ich nedostatočnosť, nakoľko konajúce súdy sa podľa jeho názoru nevysporiadali s predloženými alternatívnymi verziami obhajoby ohľadne priebehu skutkového deja a tiež nezohľadnili niektoré podstatné závery znaleckého posudku MUDr. F.. Dovolateľ v menovaných rozhodnutiach tiež identifikoval určité rozpory a poukázal na podľa neho neodôvodnené skutkové závery ohľadne použitia konkrétnej kovovej sekery pri útoku na poškodenú.

Zohľadňujúc osobitne jednotlivé námietky dovolateľa najvyšší súd konštatuje, že sa nestotožňuje s názorom obvineného, podľa ktorého sa súdy nižších stupňov nemali vysporiadať s predloženými alternatívnymi verziami obhajoby ohľadne priebehu skutkového deja. Po nahliadnutí do odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý tvorí s napadnutým uznesením krajského súdu jednotu, je zjavné, že konajúce súdy sa riadne zaoberali všetkými podstatnými skutkovými tvrdeniami obhajoby a ich dôveryhodnosť riadne vyhodnotili v kontexte ďalších skutkových zistení. Ku skutkovým tvrdeniam obvineného a jeho obhajcu súd prvého stupňa v podstate uviedol, že poškodená si nemohla zranenia spôsobiť pádom v dôsledku straty vedomia, keďže s poukazom na závery znaleckého posudku znaleckej organizácie J. U., s. r. o. jej zranenia museli vzniknúť v dôsledku úderov tupým predmetom. Konajúce súdy nepovažovali za dôveryhodné ani tvrdenia obhajoby ohľadne vzniku niektorých zranení poškodenej neúmyselným pádom obvineného kolenom na jej hlavu, nakoľko táto verzia odporovala ďalším vykonaným dôkazom. Súd prvého stupňa v tejto súvislosti osobitne zdôraznil, že koleno má pomerne veľkú styčnú plochu a nie je dostatočne tvrdé, pri jeho náraze dôjde k rozloženiu sily, pričom zranenia poškodenej vzhľadom na ich tržný charakter museli byť spôsobené predmetom s menšou plochou styku (k tomu pozri str. 24 rozsudku súdu prvého stupňa). Nemožno tiež opomenúť, že súd prvého stupňa v skoršej časti odôvodnenia svojho rozsudku presvedčivo, podrobne a úplne popísal skutkový dej s poukazom na konkrétne dôkazy, ktoré ho viedli k ustáleniu takýchto skutkových zistení (viď str. 20 - 24 rozsudku súdu prvého stupňa).

Na úvahy súdu prvého stupňa v tomto smere nadviazal aj odvolací súd, ktorý sa nestotožnil s námietkou obvineného, že by existovalo viacero možných verzií skutkového deja. Osobitne dal do pozornosti, že podľa záverov znalca si poškodená svoje najzávažnejšie zranenie nemohla spôsobiť sama pádom na tvrdý predmet, pretože by musela padat vertikálne temenom nadol, čím bola vyvrátená verzia obvineného, že poškodená si spôsobila zranenia sama pri páde. Vo vzťahu k údajnému pádu obvineného kolenom na hlavu poškodenej odvolací súd uviedol, že týmto tvrdeniam neuveril a poukázal na viackrát zmenenú výpoveď obvineného, kedy si najskôr nepamätal, čo sa stalo a neskôr už dopodrobna opisoval, čo sa malo stať (viď str. 22 uznesenia odvolacieho súdu).

S poukazom na relevantné časti odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s odôvodnením napadnutého uznesenia odvolacieho súdu dovolací súd nemá pochybnosti o tom, že obvinený dostal adekvátnu odpoveď na jeho skutkové tvrdenia, ktoré boli konajúcimi súdmi vyvrátené tak, že jeho právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia tvoriace súčasť jeho obhajobných práv bolo zachované v dostatočnej miere.

Pokiaľ ide o znalecký posudok MUDr. H. F., najvyšší súd po nahliadnutí do oboch rozhodnutí konajúcich súdov nezistil, že by došlo k nedostatočnému zohľadneniu akýchkoľvek záverov

vyplývajúcich z tohto znaleckého posudku významných z hľadiska otázky naplnenia subjektívnej stránky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu vraždy.

V nadväznosti na uvedené dovolací súd poukazuje na nasledovné právne úvahy odvolacieho súdu (viď str. 22 - 23 napadnutého uznesenia odvolacieho súdu): „Za správne nemožno považovať ani tie jeho úvahy, že svoje konanie nemohol ovládať voľou, a preto u neho absentuje úmyselné konanie. Zo záverov znaleckého dokazovania znalcom MUDr. F. však vyplýva, že jeho ovládacie schopnosti neboli v čase skutku vymiznuté, ale iba znížené. Jeho rozpoznávacie schopnosti boli znížené len forenzne nepodstatne. Za dôvodnú nepovažoval odvolací súd ani odvoláciu námietku obžalovaného, že sa u neho v čase spáchania skutku vyvinul až tzv. patický afekt. Táto obrana obžalovaného celkom zjavne nemá žiadnu oporu vo vykonanom dokazovaní, naopak je v priamom rozpore s ním. Znalec MUDr. F. jednoznačne uviedol, že obžalovaný nedosiahol stav patického afektu, ale iba vystupňovaného afektu, pričom svoje závery aj riadne vysvetlil. Obžalovaný nekonal nepremyslene, nekoordinovane, zmätene, nedošlo u neho k strate vedomia, ako by tomu bolo pri patickom afekte. Po skutku skryl sekeru, volal rodičom, utiekol domov (teda na premyslené miesto, netúlal sa po neznámych miestach), ospravedľňoval sa kamarátom za to, čo vykonal, skutok si teda pamätal a nekonal zmätene. V súvislosti s odvolacou námietkou obžalovaného, že konanie vo vystupňovanom afekte, prípadne situácia, ktorá ho spôsobila, je skutkovým zistením, ktoré musí byť uvedené v skutkovej vete výroku o vine, odvolací súd uvádza, že v skutkovej vete je uvedená situácia, ktorá vystupňovaný afekt spôsobila, a to predchádzajúca slovná hádka obžalovaného a poškodenej.“

Citované závery odvolacieho súdu priamo nadväzujú na skutkové a právne úvahy súdu prvého stupňa ohľadne prítomnosti zavinenia obvineného vo forme úmyslu (viď str. 19 a str. 24 rozsudku súdu prvého stupňa). Pokiaľ ide o skutkové okolnosti, ktoré viedli súdy nižších stupňov k záveru o prítomnosti zavinenia obvineného vo forme úmyslu, najvyšší súd považuje odôvodnenia napadnutých rozhodnutí za dostatočné a presvedčivé, pričom obvineného na ne v plnej miere odkazuje.

K námietkam obvineného ohľadne rozporov vo výpovediach najvyšší súd konštatuje, že v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku má dovolací súd doslova zakázané hodnotiť vykonané dôkazy resp. ich prehodnocovať inak ako súdy nižších stupňov. Takéto dovolacie námietky by mohol najvyšší súd posudzovať len vtedy ak by dovolaťom bol minister spravodlivosti a išlo by o postup podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o namietanú nekonzistentnosť rozsudku vo vzťahu k počtu úderov tupým predmetom na hlavu poškodenej a s tým súvisiacimi slovnými spojeniami, keď súd uviedol, že došlo k viacerým úderom namiesto toho, aby uviedol, že došlo k najmenej jednému úderu, dovolací súd sa domnieva, že ide len o drobnú formulačnú nepresnosť, ktorá v tejto veci nespôsobuje celkovú nekonzistentnosť, nepresvedčivosť alebo nelogickosť napadnutých rozhodnutí.

Napokon čo sa týka namietaného použitia konkrétnej sekery pri vzniku zranenia na temene hlavy poškodenej dovolací súd dáva do pozornosti, že odvolací súd v napadnutom uznesení aj predmetné skutkové zistenie riadne a dostatočne odôvodnil, keď uviedol, že: „...odvolací súd považoval za správny ten záver súdu prvého stupňa, že zranenia na temene hlavy boli spôsobené práve zaistenou sekerou. Odvolací súd sa nestotožnil ani s tým názorom obžalovaného, že na hlave poškodenej neboli zadokumentované žiadne stopy. Práve zistená vpáčená trieštivá zlomenina temennej kosti vľavo je tou podstatnou stopou, ktorá svedčí o použití tvrdého tupého predmetu, pričom znalec MUDr. U. uviedol, že sa mohlo jednať o sekeru. K tomu je potrebné dodať, že práve na kovovej časti sekery (na povrchu okrajov a hrán jej kovovej časti) sa našli krvné stopy aj poškodenej, ako to v napadnutom rozsudku správne vysvetlil už súd prvého stupňa. Takéto jeho závery v rámci hodnotenia dôkazov možno považovať za správne a logické aj v tom smere, že práve po údere do hlavy poškodenej sa na útočiaci predmet dostala krv poškodenej. Za významné možno považovať aj tie závery znalca, že toto najzávažnejšie zranenie si poškodená nemohla spôsobiť sama, a to ani pádom na tvrdý predmet, pretože by musela padať vertikálne temenom nadol, čím bola vyvrátená obrana obžalovaného, že si poškodená spôsobila zranenia sama pri páde. Ani odvolací súd preto nemal ani tie najmenšie pochybnosti o tom, že obžalovaný spôsobil poškodenej najzávažnejšie zranenia práve útokom kovovej časti sekery na jej hlavu.“

Dovolací súd týmto obvineného v plnom rozsahu na citované odôvodnenie odkazuje.

Nad rámec uvedeného dovolací súd ešte pre úplnosť poznamenáva, že samotnú správnosť skutkových zistení odvolacieho súdu neskúmal, nakoľko obvinený nemôže úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku len s odkazom na skutočnosť, že bol v jeho veci nesprávne alebo neúplne zistený skutkový stav. Keďže otázky hodnotenia dôveryhodnosti jednotlivých verzii skutkového deja predkladaných obhajobou, hodnotenia záverov znaleckého posudku MUDr. F., ako aj ustálenia konkrétneho tupého predmetu použitého pri čine sú skutkovými otázkami, v súlade s ustálenou judikatúrou dovolaciemu súdu neprináleží sa na podklade dovolania obvineného k týmto riadne odôvodneným (viď vyššie) skutkovým zisteniam akokoľvek bližšie vecne vyjadrovať.

Dovolací súd podotýka, že právo na spravodlivý proces nezaručuje právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

V reakcii na ďalšie námietky dovolateľa najvyšší súd dáva do pozornosti, že právu obvineného spočívajúcemu v možnosti navrhovať dôkazy zodpovedá paralelne existujúca povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), prípadne rozhodnúť o tom, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku - primerane pozri R 116/2014). Pre posúdenie možnosti aplikácie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je v tom-ktorom prípade dôležité zistenie, že sa konkrétny súd predloženým návrhom na doplnenie dokazovania zaoberal, avšak sa mu rozhodol z určitých dôvodov nevyhovieť. Je potrebné si uvedomiť, že súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Nejde o porušenie práva na obhajobu, ak súd nevyhovie dôkazným návrhom obhajoby z dôvodu, že skutkový stav považuje za zistený v dostatočnom rozsahu pre rozhodnutie. Zároveň ale platí, že rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania môže predstavovať porušenie práva na obhajobu - § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Stane sa tak vtedy, ak súd v uznesení o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, (ktoré sa len vyhlási a zaznamená do zápisnice o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí a písomne nevyhotovuje), resp. minimálne v odsudzujúcom rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku, alebo v rozhodnutí odvolacieho súdu vo veci samej, nevysvetlí (neodôvodní) aspoň stručným, no zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť doplnenia dokazovania.

Z obsahu podaného dovolania najvyšší súd zistil, že obvinený namieta nevykonanie dokazovania v rozsahu návrhu na vykonanie rekonštrukcie podľa § 159 Trestného poriadku a návrhu na vykonanie dokazovanie pribratím znalca za účelom zabezpečenia znaleckého posudku na ustálenie predmetu, ktorým bolo poškodené spôsobené zranenie v temnej oblasti hlavy vľavo.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že obvinený navrhol doplniť dokazovanie o rekonštrukciu podľa § 159 Trestného poriadku v odvolaní voči rozsudku súdu prvého stupňa z 14. decembra 2023 (č. I. 705 súdneho spisu). Zo zápisnice o verejnom zasadnutí konanom na odvolacom súde vyplýva, že obvinený a obhajca upresnili, že nemajú návrhy na doplnenie dokazovania a návrh na vykonanie rekonštrukcie navrhujú len pre prípad, ak by odvolací súd opätovne zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu

prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie. Odvolací súd následne rozhodol o tom, že ďalšie dôkazy sa vykonávať nebudú (č. l. 721 súdneho spisu).

Na základe uvedeného možno konštatovať, že odvolací súd postupoval v súlade so zákonom, ak ďalšie dokazovanie nevykonával, pričom s prihliadnutím na spresnenie návrhu na doplnenie dokazovania na verejnom zasadnutí nebolo ani jeho povinnosťou pred rozhodnutím vo veci samej rozhodnúť o odmietnutí návrhu obvineného na doplnenie dokazovania podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku v spojení s § 298 Trestného poriadku. Odvolaciemu súdu vzhľadom na postup obvineného a jeho obhajcu na verejnom zasadnutí taktiež nemožno vyčítať, že neodôvodnil nevykonanie dokazovania v rozsahu rekonštrukcie podľa § 159 Trestného poriadku, nakoľko absencia odôvodnenia v tomto smere by mohla byť z hľadiska obhajobných práv obvineného relevantná výlučne v prípade, ak by obvinený na verejnom zasadnutí trval na vykonaní dokazovania, ktoré v odvolaní navrhol.

K návrhu na vykonanie dokazovanie pribratím znalca za účelom zabezpečenia znaleckého posudku na ustálenie predmetu, ktorým bolo poškodené zranenie v temennej oblasti hlavy vľavo dovolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa uznesením odmietol vykonať dokazovanie v navrhovanom smere postupom podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku (č. l. 510 súdneho spisu). Predmetné odmietnutie dokazovania odôvodnil tak, že jeho výsledok by smeroval k záveru, ktorý už bol skôr zistený z iného vykonaného dokazovania s poukazom na znalecký posudok znaleckej organizácie J. U., s. r. o. (viď str. 4 rozsudku súdu prvého stupňa). So záverom súdu prvého stupňa ohľadne tohto návrhu na vykonanie dokazovania sa stotožnil aj odvolací súd, ktorý uviedol, že takýto návrh je jednak nejasný, neurčitý a tiež nadbytočný s poukazom na odôvodnenia oboch napadnutých rozhodnutí (viď str. 21 napadnutého uznesenia).

S poukazom vyššie uvedené najvyšší súd nemá vo vzťahu k postupu súdov nižších stupňov žiadne výhrady a uzatvára, že právo dovolateľa na presvedčivé vysvetlenie nadbytočnosti a nepotrebnosti navrhovaného dokazovania bolo zachované v dostatočnej miere. Dovolací súd nad rámec uvedeného podotýka, že odôvodnenie ohľadne nadbytočnosti návrhu na vykonanie dokazovanie je potrebné dať tiež do súvisu s udržateľnými a odôvodnenými skutkovými zisteniami konajúcich súdov ohľadne konkrétneho tupého nástroja (sekery), ktorým malo byť spôsobené jedno zo zranení poškodenej.

S ohľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti dovolací súd uzatvára, že na podklade podaného dovolania nemožno ustáliť naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípade ak skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom je zrejmá z obsahu spisu, pričom súčasné porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 a nasl. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V naznačenej súvislosti tomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Platí, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom, tzn. že pri ich vykonávaní alebo ich získaní bol porušený zákon. Povedané inými slovami, dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený:

- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré súd vykonal nezákonným spôsobom tzn., že pri ich vykonávaní alebo získaní bol porušený zákon,
- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré súd na hlavnom pojednávaní nevykonával, ale

prihliadal na ne,

- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré síce boli získané zákonným spôsobom, ale nie sú procesne použiteľné na preukazovanie skutočností dôležitých pre rozhodnutie.

Dovolací súd podotýka, že ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, nemôže ďalej spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy, ako ani ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov. Ďalej platí, že nesúlad so zákonom musí byť v súvislosti s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku konštatovaný v tomu zodpovedajúcej intenzite vo vzťahu k dôkazu, na ktorom je rozhodnutie založené vo výlučnej alebo v rozhodujúcej miere. V prípade namietaných dôkazných prostriedkov musí ísť v rámci takto zúženého priestoru o chybu, ktorá by vo výlučnej alebo rozhodujúcej miere ovplyvnila samotnú podstatu a význam dôkazných prostriedkov. Takto je zároveň zachovaný princíp, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok možno úspešne podať len v prípade výskytu závažných chýb aplikácie hmotného alebo procesného práva.

Vo vzťahu k námietkam obvineného týkajúcich sa zákonnosti znaleckého posudku znaleckej organizácie J. U., s. r. o. dôležitého pre výrok súdu prvého stupňa ohľadne náhrady škody dovolací súd uvádza, že znalecké dokazovanie bolo vykonané v súlade so zákonom, pričom na základe dovolateľových námietok nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by preukazovali nedostatky spočívajúce v nezákonnosti pri vykonaní alebo získaní tohto dôkazu, resp. procesnú nepoužiteľnosť tohto dôkazu v predloženej veci. Samotný laický nesúhlas obvineného s odôvodneným uznaním maximálneho počtu bodov v súvislosti s vnútrolebečným krvácaním a krvácaním do chrbticevého kanála v zmysle položky 227 podľa prílohy č. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia nemožno pre účely dovolacieho konania považovať za relevantné spochybnenie zákonnosti predloženého znaleckého posudku a jeho záverov.

Najvyšší súd sa ďalej stotožňuje s odvolacím súdom, že pri námietke obvineného ohľadne bodov priznaných v súvislosti so sťažením spoločenského uplatnenia poškodenej obvinený uvádza nesprávne údaje, keďže v znaleckom posudku bolo znaleckou organizáciou priznané bodové hodnotenie za rozsiahle plošné jazvy podľa položky 432a prílohy č. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a nie za rozsiahle plošné jazvy podľa položky 432b menovaného zákona, ako opakovane a nesprávne uvádza obvinený (č. l. 609 súdneho spisu). Aj napriek absencii odôvodnenia priamo pri priznaní bodov za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa položky 432a prílohy č. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia je s prihliadnutím na identifikovaný rozsah zranení poškodenej (porovnaj č. l. 405 súdneho spisu) dostatočne zrejmé, z akých skutočností znalecká organizácia pri priznaní namietaných 30 bodov vychádzala. Dovolací súd konštatuje, že zákonnosť získania, ako aj vykonania dotknutého znaleckého posudku nebola ani touto námietkou obvineného relevantne spochybnená.

Napokon len v krátkosti čo sa týka námietky obvineného, že znalec poškodenú osobne nevyšetril, táto podľa dovolacieho súdu taktiež nespochybňuje zákonnosť získania alebo vykonania znaleckého posudku. Znalecká organizácia J. U., s. r. o. bola do trestného konania pribratá uznesením okresného súdu až po vyše roku od spáchania skutku, pričom na základe konštatovanej dĺžky rekonvalescencie poškodenej možno dôvodne predpokladať, že jej osobné vyšetrenie nemohlo v čase pribratia znaleckej organizácie do trestného konania priniesť žiadne ďalšie dôležité skutočnosti. Za takejto situácie nemožno znaleckej organizácii vytýkať, ak pri vypracovaní zdravotnej dokumentácie vychádzala len z obsahu spisu a zdravotnej dokumentácie poškodenej, ktorá tvorila v tomto prípade riadny a dostatočný podklad pre vypracovanie znaleckého posudku.

S poukazom na uvedené najvyšší súd uzatvára, že ani dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku nemožno na podklade dovolateľových námietok považovať za naplnený.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho

ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod..

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, je dovolací súd viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižších stupňov, pričom nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové. Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Za skutkové námietky sa považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšieho stupňa. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné chápať ako druhú „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí súdu nižšieho stupňa.

V dovolacom konaní iniciovanom obvineným niet právne významného priestoru pre ďalšiu obhajobnú argumentáciu charakteru typického pre konanie pred súdom prvého stupňa, resp. pre odvolacie konanie. Najvyšší súd po nahliadnutí do podaného dovolania konštatuje, že obvinený síce formálne namieta právne posúdenie skutku ako obzvlášť závažného zločinu vraždy v štádiu pokusu, avšak nesprávne právne posúdenie zisteného skutku sa snaží v prevažnej časti dovolania odôvodniť prostredníctvom spochybnenia správnosti zisteného skutkového stavu súdmi nižších stupňov a tiež spochybnením nimi vykonaného hodnotenia dôkazov.

V tejto súvislosti najvyšší súd dáva do pozornosti príkladmo nasledovné námietky dovolateľa nastolené v rozpore so skutkovými zisteniami súdov nižších stupňov ustálených hodnotením dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní:

- nebolo dostatočne preukázané naplnenie subjektívnej stránky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu vraždy, a to najmä vo vzťahu k vôľovej zložke úmyselného konania;
- nebolo preukázané, že zranenie poškodenej spôsobila konkrétna kovová sekera s nápisom „Antishock“ zaistená na mieste činu;
- existuje dôvodné podozrenie, že poškodená proti mne použila ako zbraň rozbitú fľašu alebo nôž.

Podľa dovolacieho súdu je na podklade takto formulovaných námietok vylúčený prieskum správnosti právnej kvalifikácie skutku v dovolacom konaní, keďže najvyšší súd v dovolacom konaní nemôže

doplniť, resp. „reinterpretovať“ alebo „modifikovať“ hodnotenie dôkazov a skutkový stav zistený súdmi nižších stupňov a na podklade takejto modifikácie skutkového stavu následne opätovne posudzovať správnosť právnej kvalifikácie skutku. Aj napriek tomu, že je zjavné, že konečným zámerom obvineného prostredníctvom uvedených námietok je spochybnenie právnej kvalifikácie zisteného skutku, spôsob akým sa dovolateľ snaží docieľiť prehodnotenie právneho posúdenia skutku (cez iné hodnotenie dôkazov) je v dovolacom konaní neprijateľný, nakoľko dovolací súd môže konštatovať nesprávne právne posúdenie skutku iba na podklade súdmi nižších stupňov prijatých skutkových záverov, ktorých správnosť a úplnosť nemôže v dovolacom konaní skúmať, resp. meniť [porovnaj § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku časť vety za bodkočiarkou].

S poukazom na vyššie uvedené je potom logickým následkom, ak najvyšší súd dovolacie námietky - ktoré smerujú primárne k spochybneniu správnosti a úplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnoteniu dôkazov a až sekundárne (následne) k spochybneniu správnosti právneho posúdenia v dovolacom konaní modifikovaného skutku - označí v predmetnej trestnej veci ako stojace zjavne mimo uplatnený dovolací dôvod. Navyiac, takto formulované dovolacie námietky nemožno kvalifikovane podradiť ani pod akýkoľvek iný uplatniteľný dovolací dôvod, nakoľko sa nimi v súvislosti s ich obsahom v podstate nie je možné z právneho hľadiska zaoberať tak, aby bol dovolací prieskum aspoň okrajovo súladný s platnou a účinnou právnou úpravou (výnimkou je procesná situácia, keď je subjektom podávajúcim dovolanie minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

Obvinený ďalej v súvislosti s nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku namieta, že v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa nie je dostatočne vyjadrené, že obvinený konal vo vystupňovanom afekte. Podľa stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. S 14/2019 uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2019 platí v súvislosti s § 163 ods. 3 Trestného poriadku nasledovné: „Odsudzujúci výrok o vine má jednak skutkovú časť (vetu), a jednak právnu časť, teda právnu vetu a právnu kvalifikáciu. Skutková veta odráža faktické okolnosti, ktoré sú právne relevantné z hľadiska základnej alebo kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu, teda kvalifikačne použitého ustanovenia osobitnej časti Trestného zákona. Formulácia „uvedením všetkých zákonných znakov vrátane tých, ktoré odôvodňujú určitú trestnú sadzbu“ (§ 163 ods. 3 Trestného poriadku) znamená povinnosť uviesť vo výroku o vine odsudzujúceho rozsudku okrem skutkovej vety aj tzv. právnu vetu, vychádzajúcu zo znenia ustanovenia (ustanovení), použitého (použitých) na právnu kvalifikáciu činu, ktoré sú označené vo výroku o vine zákonným pomenovaním a číselným paragrafovým označením (s nimi je priamo spojená trestná sadzba trestu odňatia slobody). Do kategórie faktických okolností uvedených v predchádzajúcom odseku a tvoriacich súčasť skutkovej vety patria aj skutočnosti, ktoré podľa ustanovenia všeobecnej časti Trestného zákona vyvolávajú použitie osobitnej trestnej sadzby, namiesto použitia sadzby, ktorá je uvedená v kvalifikačne relevantnom ustanovení osobitnej časti Trestného zákona, resp. namiesto sadzby iného trestu než trestu odňatia slobody, ktorá z právnej kvalifikácie činu inak vyplýva (§ 47 ods. 2, § 61 ods. 4 a 5 Trestného zákona). Skutočnosti bez kvalifikačnej relevancie, vyvolávajúce použitie ustanovenia všeobecnej časti Trestného zákona, ktoré len upravuje hranice trestnej sadzby priradenej ku kvalifikačne použitému ustanoveniu osobitnej časti Trestného zákona (§ 38 ods. 3 až 6, § 41 ods. 2 samostatne alebo v spojení s § 42 ods. 1, § 61 ods. 3 a 6 Trestného zákona), nie sú súčasťou skutkovej vety výroku odsudzujúceho rozsudku. Dotknuté ustanovenia sa uvádzajú (označujú) vo výroku o treste v zmysle § 165 ods. 1 Trestného poriadku („s uvedením zákonných ustanovení, podľa ktorých bol trest uložený“).“

Najvyšší súd poznamenáva, že prípadná zmenšená príčetnosť obvineného v čase spáchania skutku spôsobená afektom je v predloženej veci vzhľadom na skutkové zistenia relevantná len z hľadiska okolností podmieňujúcich fakultatívnu možnosť použitia ustanovenia § 39 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku. Predmetná okolnosť, rovnako ako napríklad okolnosti podmieňujúce použitie § 38 ods. 3 Trestného zákona alebo § 38 ods. 4 Trestného zákona, je bez kvalifikačnej relevancie a jej zistenie je spôsobilé nanajvýš upraviť hranice trestnej sadzby podľa osobitnej časti Trestného zákona. S poukazom na uvedené preto podľa názoru najvyššieho súdu nebolo potrebné, aby bola zmenšená príčetnosť obvineného v skutkovej vete podrobne opísaná, keďže samotné nevyjadrenie takejto okolnosti v

skutkovej vete nebráni súdu použiť ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu vo výroku o treste podľa § 165 ods. 1 Trestného poriadku.

Dovolací súd napokon dáva tiež do pozornosti, že nepoužitie hmotnoprávneho ustanovenia § 39 Trestného zákona nemožno podradiť pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku s poukazom na stanovisko č. 5/2011 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2011, podľa ktorého: „Hmotnoprávne ustanovenie § 39 TZ (resp. § 40 TZ v znení účinnom do 1. januára 2006) o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody svojou povahou a významom sa primkyna k všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmeru v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 TZ a nasl. a na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 TZ, ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, ho nemožno podradiť pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“ zakladajúceho dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) TP. [...] Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) TP nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest pri použití § 39 TZ (resp. § 40 TZ v znení účinnom do 01. januára 2006), v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnej sadzby ustanovenej TZ za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 TZ, resp. § 40 TZ v znení účinnom do 1. januára 2006 nezakladá žiadny dovolací dôvod.“

Na podklade citovaného stanoviska najvyšší súd konštatuje, že pokiaľ okresný súd pri určení konečnej výmery trestu aplikoval § 39 ods. 2 písm. a) Trestného zákona a mimoriadne znížil trest obvinenému na 16 rokov a súčasne rešpektoval zákonné obmedzenie podľa § 39 ods. 3 písm. b) Trestného zákona, tak uložil trest v rámci zákonom upravenej trestnej sadzby a súčasne taký druh trestu, ktorý zákon za zmienený trestný čin pripúšťal. Obvinený môže v dovolacom konaní úspešne namietat len nezákonne uložený trest mimo hraníc trestnej sadzby alebo neprípustný trest, nie však voľnú úvahu súdu o primeranosti trestu, pokiaľ bol uložený v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Inými slovami, primeranosťou uloženej sankcie sa dovolací súd vecne nezaobrá. Vzhľadom na uvedené nepoužitím fakultatívneho ustanovenia § 39 ods. 2 písm. c) Trestného zákona nemožno v prípade obvineného odôvodniť ani naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Najvyšší súd dodáva, že z napadnutého uznesenia je zrejmé, že odvolací súd obvinenému v reakcii na jeho námietky jasne a zrozumiteľne vysvetlil dôvody, pre ktoré mal za to, že aplikácia § 39 ods. 2 písm. c) Trestného zákona v prípade obvineného ani neprichádza do úvahy (viď str. 24 napadnutého uznesenia). Dovolací súd sa s týmito právnymi závermi odvolacieho súdu stotožňuje a obvineného na ne v plnom rozsahu odkazuje.

S ohľadom na vyššie uvedené najvyšší súd nezistil ani naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (a ani podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku).

Zohľadňujúc všetky skutočnosti uvedené v odôvodnení tohto uznesenia najvyšší súd uzatvára, že je zrejmé, že na podklade dovolateľových námietok nedošlo k naplneniu dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku (ani iných), a preto dovolací súd dovolanie obvineného X. Z. odmietol ako nedôvodné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.